

Vsedel se je, kakor se nam piše, misijoner za misijonerjem v spovednico in zaupljivo so stopali tolažbe želeči farani pred njega, a ne da bi misijoner povpraševal po njihovih dušnih težnjah, ne, njegovo prvo vprašanje je bilo, katere liste da berejo. In ko mu je ta in drugi povedal, da bere tudi napredne liste, da bere „Narod“, da bere naš list, potem je božjemu namestniku vskipela na svetem mestu jeza do vrhunca in besede kakor: „Ako mi ne obljubiš, da se odpoveš temu listu, ne smem ti dati odveze“, so donele tolažbe želečemu nasproti iz ust — misijonerja!

Na mestu, da bi vprašal misijoner, katero božjo pot si je ta ali oni izvolil za pokoro svojih grehov, vprašal ga je — kako se bode vedel pri prihodnjih političnih volitvah. Naročil mu je na svetem mestu, da mora na klerikalno-narodni podlagi voliti — „drugače ne dobiš odveze“!

In kdor ne bi za odvezo grehov vsega obljubil, kdor nebi za njo vsega storil?

To je vnebovpijoča zloraba najsvetejših resnic presvete naše vere, to je gorostastna krivica, katera se povzroča ljudstvu pod ščitom vere — ljubezni!

A čudo glej, godi se vse to po tihem, pravi duhovniki Kristusovi — hvala Bogu, da še jih je dovolj — višji dušni pastir, milostljivi knez in škof mariborski, vsi ti od tega ničesar ne vejo!

Naš škof Napotnik je blagi gospod, on je pravi dušni pastir, on ima dovolj izvrstnih duhovnikov v svoji škofiji, zato pa se nam vsili nehote vprašanje, zakaj vendarle teh ne pošlje na misijone. Odgovor je lahek! Ker žalibog on v svoji dobrosrčnosti, v svoji pravičnosti niti ne slutiti in ne more vedeti, kako ravna njegovi poslanci z njegovimi dušnimi ovčicami.

Ubogi knez in škof, ljubeznjivi naš višji pastir, kako se zlorablja tvoji blagi, tvoji plemeniti nazori.

Ubogi knez in škof, kolika krivica se i tebi godi, ker tudi tvoj ugled trpi s takim postopanjem,

Kako je Krampuš jedno stopnico razlil.

Stari Flegar je bil imeniten zdravnik za ljudi kakor za živali, čeravno ni nikdar v svojem življenju trgal hlače po klopeh raznih sol.

Sedel je sicer mnogo v svojem življenju, toda nikoli pred sitnimi učitelji, ampak zmiraj le v mirni in temni luknji, kamor ga je poslal kašo pihat in ričet jest marsikdo iz same hvaležnosti, da ga je hitro spravil iz te solzne doline v boljši svet.

Pa vkljub pogostim kaznim so imeli v njega ljudje in živali veliko zaupanje. Ni čuda, saj je bil za najmanj deset dohtarjev, ker je spoznal vse bolezni iz steklenic (flaš), katere so mu pošiljali kmetski bolniki iz svojih postelj.

Teh steklenic vam ne bom popisoval — ne dišijo posebnostno prijetno — le povedati hočem, kako je Flegar vsako bolezen iz vode bolnikov spoznal. Če jo je tudi ozdravil, to nas ne briga veliko, glavna stvar za vsakega »padarja« in njegovo možnjo je zaupanje ljudij.

Kot imenitnega zdravnika nisi dobil Flegarja skoraj nikdar doma. Zdaj je šel h kacemu imenitnemu bolniku, a drugokrat je moral v apoteko po zdravila (arcije); včeraj se je podal na goro iskat čudodelnih korenin, danes pa je zopet delal

trpi pa tudi — in to je najhujše — ugled presvete naše vere.

Duhovnik, kateri je poslan kot misijoner v kako faro, duhovnik, od katerega pričakuje tisoč in tisoč trpečih src duševne hrane in tolažbe, ta bi moral biti nad vsemi strankami, moral bi biti zvišen nad vsakem političnem prepričanju. Duhovnik, kateri se vsede v spovednico, ta bi moral pustiti zunaj svoje lastno prepričanje, gojiti bi moral samo nazore istega, kateri ga je poslal za misijonerja, namreč svojega višjega pastirja, ta pa bode gojil in — goji tudi vedno samo to, kar mu je največji spovednik celega sveta ukazal, kar mu velevalo Kristus in njegovi presveti nauki.

Tisti duhovnik misijoner pa, kateri se ne ravna po tem, tisti misijoner, kateri pride v fare trošiti hujskarije in sovražstvo, tisti misijoner, kateri zlorablja najsvetejše kraje v prid lastnih političnih nazorov in v prid svoje posvetne stranke, tisti je — malo pridnež, on je slabejši, kakor pa grešnik, ki pride k njemu, da bi se mu spovedal! Tak človek ni vreden, da bi mu povedal tvoje grehe, on ni vreden, da bi delil najsvetejše zakramente svete pokore, ker se je s svojim ravnanjem postavil ravno v nasprotvo s tistim, ki je vir vsega miru in ljubezni in kateri gleda iz nebes to vnebovpijoče sleparstvo in hinavstvo!

Vam pa vi misijonerji, kateri ste tako postopali, vam kličemo, da bodele i vi dajali enkrat račun od vsega tega, težek račun in tam vam ne bodejo pomagali vsi zlati blesteči in lesketajoči paramenti, ne bodejo vam pomagalo na videz pobožno lice, obrnjene oči, ne, tam bodejo govorila dejstva, in gorje vam, ako so vsa taka, kakor so se nam poročala od Sv. Jurija ob Ščavnici.

Nikakor ne smete misliti, da smo spregovorili teh le par besed v naš prid, ne, to ni potrebno, vedite namreč, da vi sami za razširjanje našega lista

na polji. Malo počakati je bilo sploh zmiraj potreba. Če si ga tudi našel doma, gotovo ni imel takoj časa, ker je kuhal čaje (teje), in hočeš nočeš: moral si malo potrpeti in se v hiši z njegovo zgovorno ženko pomeniti o vremenu, živini, pridelkih, nesrečah itd. Ob takej priložnosti je bilo najpametneje, privleči iz cekra svinjsko pleče in poslati v krčmo po en liter starine. Kdor je bil tako pameten, dobil je bolj močna zdravila in večjo steklenico.

Flegarjeva hiša stoji na hribčku nad veliko cesto in kaže daleč na okrog, da v njej ne kraljujete siromaštvo in revščina. O gospodarju pripovedujejo ljudje, da ni zapustil svojega ličnega stanovanja drugače, kakor če je šel pokoro delat, kadar je ljubemu Bogu poslal kako ubogo dušico malo prezgodaj v nebesa.

Ako je lezel počasi slab bolnik ali sopihal zdrav človek po strmem hribu, vselej je zbežal naš padar na dile in poslušal, kaj pravijo došli njegovi ženi.

Nekega dne je zopet ležal na dilnih tleh in pri široki špranji nekaj pazljivo na uho vlekel. V sobo je vstopil Krampuš premožen posestnik iz Oslovcev, in tožil Flegarci, da se mu je žena čez stopnice prevrgla in se tako hudo pobila, da zdaj ne more iz postelje. Sirota se je prekobilnila čez celih 16 stopnic (štafel).

Tokrat ni bilo treba dolgo čakati. Flegar je prihitel in ujave in si brisal pot z rok, kajti ravno je »doli v grabnu« or

najbolj skrbite, saj smo dobili ravno vsled misijona pri Sv. Juriju zopet več novih naročnikov, — ne, ako smo ugonobili stemi vrstami le količkaj smeti, katero ste vi posejali med ubogo ljudstvo, ako smo količkaj pripravili srčna tla v drugih krajih, tako da vaše ljulike ne bodo tako ravnodušno sprejela, potem smo naš smoter dosegli!

Poneverjenje pri celjskem okrajnem zastopu, in gospodarstveno delovanje celjske posojilnice.

Naznanili smo že v eni naših zadnjih števil našim bralcem, da je tajnik celjskega okrajnega zastopa Josef Kozem poneveril celjskemu zastopu večjo svoto denarja, radi česa sedaj mora sedeti v preiskovalnem zaporu celjskega c. kr. okrožnega sodišča.

Poneverjenje sega mnogo let nazaj in vsakdo se čudi, da tem goljufijam, katere so bile na jako nenekreten način izvršene, do sedaj še ni prišla sodnija na sled.

Toda seve nikakor ne moremo in ne smemo o tem kaj več pisati, ker ima, kakor smo omenili celo stvar že državni pravdnik (štatsanwalt) v rokah, in ker postava ne dopušča, da bi se v kakem časopisu bode si kateri zadevi, ki jo ima preiskovalni sodnik v rokah, kaj pisalo.

Toda nekatere dejstva, katere so v obče znane, nam naj bode dovoljeno tukaj priobčiti, in to tem bolj, ker se bode z njihovo pomočjo postavila tudi celjska posojilnica, katera baje samo v prid slovenskih kmetov deluje, v pravo luč.

Iz odprte zemljiščne knjige lahko vsakdo sprejeli, da je na posestvu Kozema, kateri je lastnik samo polovice tega posestva, vknjižen na račun Kozema in njegove žene za južno štajersko hranilnico (sparkaso) v Celju znesek 6000 kron. Za tem znesku je vknjiženo dolžno pismo z dne 19. junija 1903,

Po kratkem pozdravu mu poda kmetič steklenico. Padar k oknu in reče: »To je pa od ženske.«

»Seveda, seveda«, reče hitro Krampuš, »od moje žene je.« Flegar strese steklenico in nadaljuje: »Pa že ni več mlada!«

»Seveda, seveda že ni več mlada!« vzdihne kmet, kakor mu bilo žal, da je njegova tovaršica že davno odcvetela.

»Joj, joj, ti nesreča ti!« mrmra nato Flegar in pazljivo gleda z desnim očesom skozi flašo, »ta je pa z visokega padla!«

»Seveda, seveda je padla!« zadere se kmet.

»Čez stopnice se je prevrgla«, reče potem padar.

»Ježeš, seveda, seveda, čez stopnice iz dil se je premetnila!« kliče Krampuš, ki je kar iz sebe, ko vidi, kako razčuden je Flegar.

Ta še malo pomežika po steklenici in dene: »In še nekaj visoke so stopnice bile, najbrž več ko petnajst stopinj (mislil je).«

»Čez šestnajst,« popravi začuden Oslovčan, »čez 16 stopinj je padla. Pa vi ste se lahko za jedno zmotili. Po poti je namreč padel zatišč iz flaše, in tedaj se mi je v arzetu kaj kapljic razlilo. Zato menda niste mogli natanko spoznati, kako visoko je bilo.«

In seveda je Flegar dal »pravo« zdravilo in Krampušico zdravil!

glaseče se na 8100 kron in žnjim vred izjava z dne 9. julija 1903 z 10.000 kronami. Zadnja dva zneska sta zasigurno samo na isti polovici omenjenega posestva, koje lastnik je Kozem sam. Te dolžne pisma so se sestavile v pisarni advokata doktorja Serneca, kateri je, kar je v obče znano načelnik celjskega okrajnega odbora.

V dolžnem pismu, glasečem se za celjsko posojilnico stoji, da je Jožef Kozem posojilnici samo 8100 kron dolžen postal, in da se mu da kredit še na daljnih 10.000 kron. Gori omenjena izjava, katera se je sestavila 14 dni pozneje, izjavi, da je ta kredit že popolnoma porabljen. Dolžno pismo je podpisano samo od Jožefa Kozema. Oziraje se na te razmere, je moglo biti že 19. junija znano, da je poneverjena svota znesla 8100 kron, da pa ž njo še nikakor niso vsi poneverjeni zneski pokriti, ker bi drugače pač ne bilo nikakor potrebno, da se je odprl Kozemu kredit na 10 tisoč kron, kateri se mu je brez vse dvombe samo radi tega dovolil, da bi z njim pokrili daljne poneverjene svote.

A vendar se je izdala izjava, da je vse pokrito!!

Na polovici posestva Jožefa Kozem je bilo vknjiženih 21.000 kron, katere bi moral, kakor omenjeno, plačati Jožef Kozem sam.

Celo posestvo pa je vredno samo 30 tisoč kron, toraj polovica posestva 15 tisoč kron. Radi tega pač nihče ne more vedeti, od koder vendarle bode dobila posojilnica plačilo za svoja posojila.

To dejstvo že samo na sebi brezdvombno dokaže, kolike koristi (?) je posojilnica za kmečko ljudstvo!

Toda še več! Še ložje bode to sprevideli, ako omenimo tukaj še sklepčne račune tega zavoda, kateri so bili še povrh v »Domovini« z dne 5. majnika tega leta priobčeni. Tedaj je prinesla »Domovina« primere o delavnosti hranilnice (šparkase) celjske mestne občine, južnoštajerske hranilnice v Celju in posojilnice v Celju. Iz tega hočemo navesti le nekatere številke.

Hranilnica celjske mestne občine je pri obstoječih vlogah v znesku 9 milijonov 317 tisoč kron za leto 1901 in 9 milijonov 809 tisoč kron za leto 1902 toraj z dorastkom blizu 500 tisoč kron pri hipotekarnih posojilih za leto 1901 v znesku 5 milijonov 600 tisoč kron in za leto 1902 v znesku 6 milijonov kron, toraj z dorastkom s prebližno 400 tisoč kron dosegla dobiček v znesku 33 tisoč in sto kron.

Pri južnoštajerski hranilnici so znašale v letu 1901 vloge 3 milijone 756 tisoč kron, v letu 1902 3 milijone 782 tisoč kron, toraj je znesel dorastek samo 26 tisoč kron. Hipotekarne posojila tega zavoda v letu 1901 so znesle 3 milijone 136 tisoč kron, v letu 1902 pa 3 milijone 279 tisoč kron. Tukaj znaša toraj dorastek samo 140 tisoč kron in čisti dobiček samo 23 tisoč kron.

Posojilnica pa je imela v 1901 letu 5 milijonov 359 tisoč kron vlog, v 1902 letu pa 4 milijone 973 tisoč, toraj v tem letu 386 tisoč kron manj vlog, kakor v letu 1901. Na hipotekarnih posojilih je iz-

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. — Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insetate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravništvo je v Ptuj v gledališkem poslopu. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

ev. 18.

V Ptuj v nedeljo dne 6. septembra 1903.

IV. letnik.

Zborovanje v Spodnji Polskavi.

Kakor je bilo pričakovati, obnesel se je takozvani škod v Spodnji Polskavi v nedeljo dne 23. avgusta t. l. prav klaverno, seveda glede tistih, ki so ga napočeli. Kmetje so slutili, da bode ta škod, kakor je vse, kar počenjajo takozvani prvaki slovenskega kmetstva in njih črni bratje, sama hujskarija, zato se obče niso vdeležili tega shoda, izvzemši nekaterih, ki so na 20 na številu. Kmetje, to sicer moramo obsojati, naša želja bi bila, da bi se takih shodov vdeležili vsi kmetje dotičnega kraja in to radi tega, da vendar enkrat sprevideli, kaj namerava z našim kmetom prvaško-dohatarska stranka.

Toda k shodu! Govorila sta „slovenska“ poslanca Robič in Roškar ter mladi dohtar Kukovec.

Glede tega shoda smo dobili več dopisov, vsaki dopisov je poln ogorčenja, poln pravične jeze kmetov in obrtnikov napram tem govornikom. Seveda so ti govorniki gromeli tudi proti našemu listu, da ne bomo jim na njihovo izzivanje nikakor odprajali, ker je naš list kmetu uže predobro znan in vsakdo tudi že lahko sprevidel, zakaj meče naš list, bodisi stari ali mladi dohtarček, bodisi tolsti škodni klerikalček blato po njem. Danes hočemo govoriti samo par besed o krivici, katero želijo ti prireditelji takih shodov kmečkemu ljudstvu. Robič in Roškar sta zborovalcem razložila, da se nista ničesar za nje storila. Njuni govor se je iz seveda bolj okoli narodne politike, kakor pa iz gospodarstvene, vendar pa sta se precej izogibala hujskarije in šuntarije, kar bi seveda bilo hvaležno, ako bi bila to storila iz svojega prepričanja,

toda storila sta to samo radi tega, ker sta dobro znala, da bode v hujskariji in šuntariji tretji govornik, dohtar Kukovec, dosegel vrhunec, da se bode v tem pokazal pravega mojstra.

Klerikalni mariborski listič piše o tem govoru: „Sedaj pa se je nemir začel! Gospod doktor Kukovec stopi na oder in začne navzočim „Štajercem“ privržencem in nemškutarjem, kateri so prišli na komando tujcev iz Pragerskega, da bi delali nemir pri shodu, prav grenke resnice v obraz očitati.“

No, pa si oglejmo malo te „grenke resnice“, slišimo, kako so bile sprejete od navzočih poštenih kmetov in obrtnikov.

Kukovec zakliče: „Proč z nemškim poukom v slovenskih šolah, proč z nemškimi šolami, proč z nemčurji, iz vsakega slovenskega otroka, kateri običe nemško šolo, postane falot, potepuh, lump!“

Tako je govoril Kukovec. In kaj mu je na to odgovoril neki gospodar iz Zgornje Polskave?

Gospodar je rekel: „No, ako je res tako, ako postane iz vsakega slovenskega otroka, kateri je obiskal nemško šolo, ali pa šolo z nemškim podukom, lump, kaj pa ste potem vi gospod doktor, ki ste, kot sin slovenskih starišev bili tudi v nemških šolah?“

Nadalje dostavimo mi: Ako je res, da postane iz slovenskega otroka, ki je obiskal nemško šolo lump, potepuh, falot, potem so vsi slovenski dohtarji sami lumpi, vsi slovenski duhovniki sami faloti, zastopniki takozvane slovenske inteligence sami potepuhi, ker vsi, vsi ti so dobili svojo izobrazbo s pomočjo jezika, velikega našega sosedčkega naroda, s pomočjo šol z nemškim podukom!